

POJĘCIA - LITOSFERA

Zajęcia 3

Podręcznik podstawowy OPERON, rozdział III cz.1 „System przyrodniczy Ziemi”, podrozdział II.4 tematy str. 63-80

Podręcznik rozszerzony OPERON, rozdział III „System przyrodniczy Ziemi” podrozdział II.4.9 – 4.10, str. 93 – 117, 144 - 148

Podręcznik PPWK – rozdział Litosfera str. 78 – 130

STANDARDY P 1.5,8,9 R 1.2. 13–16, 18-20, 23, 24

ZAGADNIENIA

- budowa i właściwości fizyczne wnętrza Ziemi
- powstanie i budowa litosfery
- charakterystyka skał i minerałów
- cykl skałotwórczy
- układy warstw skalnych i ich wpływ na rzeźbę powierzchni Ziemi (diastrofizm)
- procesy endogeniczne i ich działalność rzeźbotwórcza
- plutonizm
- wulkanizm
- trzęsienia Ziemi
- teoria tektoniki płyt
- metody odtwarzania dziejów Ziemi
- dzieje Ziemi

POJĘCIA / HASŁA

Pangea, Laurazja, Gondwana, Ocean Tetydy, dryf, stromatolity, wiek względny/bezwzględny skał, metody: stratygraficzna, palinologiczna, magnetostratygrafii, izotopowa, termoluminescencji, dendrochronologia, warwochronologia, lichenometria; transgresja/regresja, kambryj, ordowik, sylur, dewon, karbon, perm, trias, jura, kreda, paleogen, neogen, glacjał/interglacjał, plejstocen/holocen, archaika, proterozoik, fałdowanie: kaledońskie, hercyńskie(waryscyjskie), alpejskie, stratygrafia, skamieniałość przewodnia, litosfera, skorupa ziemska, płaszcz ziemski, jądro, czołowa, niefesima, nife, powierzchnia nieciągłości: Moho/Wiecherta-Gutenberga, Conrada, izostazja, astenosfera, gradient geotermiczny, stopień geotermiczny, kry (płyty) litosferyczne, litosfera oceaniczna, litosfera kontynentalna, sial, sima

minerał, skała, kryształ, skala twardości Mohsa, magma, skały głębinowe, skały wylewne, porfirowe, budowa jawno/skrytokrystaliczna, diogeneza, skały okruchowe, bitumiczne, węglanowe, krzemionkowe, metamorfizm kontaktowy/regionalny, tekstura, substancje mineralne, cykl skałotwórczy, nazwy skał, złoża mineralne

procesy endogeniczne/egzogeniczne, czynniki geologiczne, procesy geologiczne

budowa płytowa, rzeźba płytowa, warstwowanie skał, strop, spąg, budowa platformowa, tarcza, niecka, basen geologiczny, uskoki, rów tektoniczny, zrąb, antyklina, synklina, płaszczowina, góry fałdowe/zrębne/wulkaniczne, diastrofizm, ruchy epejrogeniczne/talassogeniczne, epejroforeza, ruchy orogeniczne, denudacja

plutonizm, intruzja, batolit, lakkolit, dajka, sill

kaldera, lawa, wulkan tarczowy/stożkowy, stożek pasożytniczy, krater, erupcja, ekstruzja, trapy wulkaniczne, lawa kwaśna/zasadowa, erupcje lawowe, erupcje eksplozywne, stratowulkan, lawa poduszkowa, Ognisty Pierścień Pacyfiku, fumarol, solfatar, mofet

hipocentrum, epicentrum, skala Mercallego Cancaniego/Richtera, trzęsienia tektoniczne/zapadowe/wulkaniczne, tąpnięcia

teoria tektoniki płyt, prądy konwekcyjne, ryft, komórki konwekcyjne, strefy subdukcji/obdukcji, basen oceaniczny, grzbiet śródoceaniczny, nowa litosfera, nazwy płyt litosfery

OBIEKTY DO ORIENTACJI NA MAPIE:

wulkany, obszary trzęsień ziemi, pasma górskie/szczyty/wysokości, nazwy płyt kontynentalnych, basenów, rowów